
Секція 2

СТАНОВЛЕННЯ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Віолетта Романівна Дубовських – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Світлана Андріївна Лубенець – старший викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ЕЛЕКТРОННЕ ГОЛОСУВАННЯ В ЕСТОНІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Особливою формою прояву політичної демократії є вибори, які формують центральні органи влади та органи місцевого самоврядування різних рівнів. Проте на сьогодні є такі категорії населення, яким важко або неможливо прийти на виборчу дільницю, які знаходяться за межами держави тощо.

Питання е-голосування стало предметом наукового розгляду різних вітчизняних та іноземних науковців, зокрема Ю. Василевич, Л. Малишенко, К. Саркісова, А. Семенов, В. Трухманов та інші.

Головними проблемами виборів в Україні є низька явка населення на вибори; повільний підрахунок голосів та маніпулювання результатами; неможливість проведення голосування в містах, де відбуваються збройні конфлікти; на вибори йде багато державних коштів.

Вирішити ці проблеми можна за допомогою електронних виборів. Завдяки такому голосуванню знизиться рівень фальсифікації, корупції під час виборів. Кожен громадянин матиме змогу самостійно простежити чи дійшов його голос до виборця.

Так, в Естонії електронне голосування застосовується з 2005 р. на місцевих виборах, з 2007 р. – на парламентських. У 2000 році було введено електронну ідентифікаційну карту. Її, як і паспорт, має кожен дорослий громадянин країни. Вона дозволяє контролювати банківські рахунки, користуватися електронним підписом, подавати декларацію в податкову, оплачувати транспортні послуги в найбільших містах, подорожувати країнами ЄС, а віднедавна – ще й брати участь у виборах [2].

Вибори через Інтернет – особлива новація естонців. Щоб скористатися такою можливістю, жителю Естонії потрібна дійсна ID-

карта, комп'ютер, плата для зчитування карт та завантажена з сайту виборчої комісії програма. Також існує можливість голосування за допомогою мобільного пристрою та спеціальної ідентифікаційної сім-карти. Голосувати можна протягом 4-6-ти днів, причому за цей час можна скільки завгодно разів змінювати свій голос. В останній день виборчого періоду відданий голос змінювати вже не можна. Традиційна процедура голосування також була збережена як альтернатива.

Також існує передвиборчий тест, який має назву «Виборчий Компас». На цьому сайті 14 запитань про життєвські справи. Десятихвилинний тест дає змогу зрозуміти, за що ти голосуєш і що хто пропонує. У кінці пропонується та партія, з якою найбільш збігаються погляди [3].

Електронне голосування значно прискорює підрахунок голосів, враховує інтереси людей з обмеженими можливостями, підвищує активність виборців. Головний плюс е-голосування— протидія корупції. Дані, введені виборцями зашифровуються онлайн та відправляються на сервер голосування. Всі ці дані пізніше розшифровуються у день голосування у конкретний час. Кожен голос можна ідентифікувати й «підняти» інформацію у будь-який час, що запобігає проведенню різного роду фальсифікацій, на кшталт сумнозвісних українських «каруселей» [5].

Електронні вибори стартували в 2005 році, тоді 9317 виборців проголосували через Інтернет. На 2019 рік в електронному голосуванні брало участь 247 232 виборців. І такі вибори вподобала не тільки молодь, але й люди похилого віку.

У 2007 році в Естонії була масштабна кібератака – тоді багато онлайн-ресурсів виявилися недоступні. Після цього інтернет-безпека стала однією з головних тем державного порядку, а Таллінн вдався до допомоги Північноатлантичного альянсу, який створив в країні Центр захисту від кібертероризму [1].

Щоб впровадити електронне голосування в Україні, спираючись на досвід Естонії, потрібно: ввести електронну ідентифікаційну карту, що засвідчує особу і дозволяє користуватися електронними послугами та зокрема ставити свій електронно-цифровий підпис; розробити електронну програму виборчої комісії та сервер голосування, куди відправлятимуться зашифровані данні виборців; запровадити сайт з передвиборчим тестом для швидкого розуміння з яким із кандидатів ваші погляди збігаються; створити «цифрові посольства» в дружніх державах, щоб зберігати на зарубіжних серверах копії всіх важливих баз даних і софтів. У разі масової атаки на країну ці «посольства» забезпечать безперебійну роботу всіх найважливіших софтів.

Література

1. Выборы в Эстонии: плюсы и минусы электронного голосования, Михаил Захаров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rubaltic.ru/article/politika-i-obshchestvo/28022019-vybory-v-estonii-plyusy-i-minusy-elektronnogo-golosovaniya/>
2. Електронна Естонія: як збудувати найсучаснішу цифрову державу, Анна Савіна, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://inspired.com.ua/ideas/digital-estonia/>
3. І. Г. Сіденко Перспективи впровадження електронного голосування в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/conf/2012-2/doc/1/12.pdf>
4. Политический компас на парламентских выборах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ega.ee/ru/projekt/politicheskij-kompas-na-parlamentskih-vyborah/>

Музичук Едуард Олександрович – студент II курсу,
*гр.17-1 факультету № 6 Харківського національного університету
внутрішніх справ*

*Науковий керівник: Світлана Сергіївна Ващенко – заступник
директора Сумської філії Харківського національного університету
внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент*

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У МІЖНАРОДНИХ СУДОВИХ ІНСТИТУЦІЯХ

Права та свободи людини та громадянина – це один із основоположних критеріїв благополучного існування демократично-побудованого суспільства. Серед розвинених країн світу, найкращими вважаються так звані «правові» держави. Які перш за все характеризуються, виходячи навіть зі своєї назви, високим рівнем поваги та цінування прав і свобод людини і громадянина, та постійно й невідступно їх захищають. У таких країнах юридична діяльність являє собою потужний, злагоджений механізм у якому правоохоронні органи пильно наглядають за порушенням прав і свобод, попереджаючи та припиняючи їх, адвокати захищають права, а суди виносять справедливі вирoki. До таких держав можна віднести Сполучені Штати Америки, Канаду, та переважну кількість країн Західної Європи.

Проте варто зазначити, що далеко не всі країни світу схожі на вище наведені. І навіть більше. За винятком декількох високорозвинених правових країн, у правовій бутності інших держав світу наявні серйозні порушення прав і свобод людини та громадянина. Корупція, кругова порука, кумівство, вплив злочинного світу на прийняття рішень